

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Sven Sester
 rahandusminister
 Rahandusministeerium
 Endla tn 13
 10122, Tallinn
 info@fin.ee

Teie: nr

Meie: 23.07.2015 nr 1.2.-
 4/15/1340

Arvamus maksukorralduse seaduse muutmise kohta

Eelnõude kooskõlastamise infosüsteemis on kooskõlastamisele esitatud maksukorralduse seaduse muudatused. Andmekaitse Inspektsioon esitab eelnõu kohta järgmised ettepanekud ja märkused.

1. Palume eelnõust välja jätta stipendiumite saajate andmete avalikustamine (MKS § 27 lg 1 p 7 muutmise).

Eelnõu seletuskirjas on avalikustamist põhjendatud napi lausega: „*Selliste andmete vastu on olemas avalik huvi, eriti arvestades, et avalik peab olema ka konkurss, mille korraldamine on üks stipendiumi tulumaksuvabastuse eeltingimus.*”

Tulumaksusoodustusega ühingute nimekiri on 81 lk pikk, selles on mh kõikvõimalikke abiorganisatsioone. Andmekaitse Inspektsioon ei oma ülevaadet, milliseid stipendiume ja kellele need kõikvõimalikud organisatsioonid annavad. Kuid ilmselt saab pidada võimalikuks, et näiteks laste abistamiseks asutatud heategevusorganisatsioon annab stipendiume vähekindlustatud perede või vanemliku hoolitsuseta lastele või vaimupuudega inimeste ühing stipendiume oma sihtrühmale. **Selliste andmete avalikustamine on ilmselge eraelu puutumatus riive, mida võiks seadusega ette näha üksnes juhul, kui selleks on väga selged ja ülekaalukad põhjused. Praegusel juhul selliseid põhjuseid välja toodud ei ole.** See, et stipendiumi konkursi kuulutus tuleb avaldada nt üleriigilise levikuga ajalehes, ei tähenda, et ka kogu konkursi käik oleks läbinisti avalik. Ka ei tegutse need kõikvõimalikud organisatsioonid alati riigi või omavalitsuse vahendite arvel (millisel juhul saaks rääkida sellest, et andmed rahakasutuse kohta peavad olema avalikud). Üksnes seadusega ette nähtud tulumaksusoodustuse olemasolu ei ole Andmekaitse Inspektsiooni hinnangul piisavalt kaalukas argument, et sätestada sellist eraelu puutumatus riivet. Seadused näevad ju ette ka igasuguseid muid maksusoodustusi ning see ei tähenda, et alati peaksid olema kõigi nende soodustuse saajate andmed avalikud.

2. Eelnõuga nähakse ette maksuandmete edastamine Sotsiaalkindlustusametile vanemahüvitise seaduses sätestatud hüvitise määramiseks. Tekib küsimus, kuidas siis seni on Sotsiaalkindlustusamet vanemahüvitisi määranud, sest teatavasti ei ole inimesed ka seni pidanud esitama ise Sotsiaalkindlustusametile oma maksuandmeid.

3. MKS § 29 täiendatakse punktiga 45 „valdkonna eest vastutava ministri poolt volitatud eraõiguslikule isikule”, kuid ilmselt peaks seaduses ikka olema ette nähtud teabe väljastamine Väike-Ameerika 19 / 10129 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
 Registrikood 70004235

avaliku ülesande eest vastutajale, sest Kultuuriministeerium võib kõnealust ülesannet täita ka ise.

4. Eelnõuga antakse MTA-le õigus saada andmekogudest "maksuõigusrikkumise riski hindamiseks vajalikke andmeid" (MKS § 63 lg 2¹).

MKS § 59 kohaselt jaguneb kontroll (ja selle käigus tõendite kogumine) kaheks: üksikjuhtumite kontroll ja revisjon. Seejuures täiendatakse §-i 59 sättega, mille kohaselt on MTA-l õigus põhjendatud kahtluse korral läbi viia üksikjuhtumi kontroll maksuõigusrikkumise ennetamise ja avastamise eesmärgil. Üksikjuhtumi kontrolli sätted kohalduvad ka lisatavale § 63 lõikele 2¹. **Seega saab ka riigi andmekogust õigusrikkumise ennetamiseks ning avastamiseks andmeid küsida, kui esineb põhjendatud kahtlus konkreetse maksukohuslase suhtes. Palume viia MKS § 63 lg 2¹ ja § 59 lg 2¹ sõnastus omavahel kooskõlla**, samuti sätestada andmete nõudmine andmekogust, mitte vastutavalt või volitatud töötlejalt, sest see, kumb neist otsustab andmete väljastamise üle, tuleneb konkreetse andmekogu pidamist reguleerivatest õigusnormidest (tihti põhimäärusest). Teeme ettepaneku sõnastada § 63 lg 2¹ järgmiselt:

„Riiklike maksude maksuhalduril on õigus tasuta saada riigi andmekogust andmeid maksumenetluses tähendust omavate asjaolude väljaselgitamiseks ning põhjendatud kahtluse korral maksuõigusrikkumise ennetamiseks ja avastamiseks.”

või

„Riiklike maksude maksuhalduril on õigus tasuta saada riigi andmekogust andmeid üksikjuhtumite kontrolliks ning üldkontrolliks.”

või vaadata tervikuna üle § 63 sõnastus, hinnates, kas üldse on vaja eristada asutusest andmete küsimist ning andmekogust andmete küsimist.

5. Eelnõuga nähakse ette ka elektroonilise side seaduse täiendamine kohustusega anda MTA-le andmeid sideteenuse osutaja kliendi ja tema arvete kohta.

Kõnealune sideandmete säilitamise säte ESS-s põhineb EL direktiivil 2006/24/EÜ (millega muudeti direktiivi 2002/58), kuid 2014. a otsustas (kohtuasjad C-293/12 ja C-594-12) Euroopa Kohus, et nimetatud säte direktiivis on õigusvastane. Sellest tulenevalt leiame, et olukorras, kus sideandmete säilitamise kohustuse saatus üleüldiselt on lahtine, ei tohiks astuda samme nende andmete kasutusala laiendamiseks.

Samuti märgime, et väljend „teenuse eest esitatud arve andmed” on ebaselge. Kliendile esitatud arve võib sisaldada erineva detailsusastmega mitmeid andmeid tarbitud sideteenuse sisu kohta.

Teeme ettepaneku **jätta elektroonilise side seaduse muudatused eelnõust välja**.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kaja Puusepp

Arendusdirektor

peadirektori volitusel

Maris Juha, tel 6274132

maris.juha@aki.ee